

Umor și lirism

Comparând etapa finală a concursului teatrelor de păpuși, în această a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, cu finala primei ediții apare evident progresul înregistrat de artiștii amatori, nu numai în ceea ce privește numărul formațiilor artistice, ci și calitatea spectacolelor. Desigur, acest progres se datorează promovării în repertoriu a unor texte care valorifică cele mai bune tradiții ale teatrului de păpuși românesc, fie că pornesc de la creații folclorice, fie că se inspiră din realitățile societății noastre, din efortul ei de pregătire a celei mai tinere generații pentru viață, din preocupările copiilor de azi; piesele vorbesc celor mici despre ceea ce li poate interesa, într-un mod direct, captivant, nealambicat, dar elevat. În al doilea rînd, succesul s-a datorat entuziasmului cu care artiștii profesioniști de prestigiu au ajutat formațiile de păpușari amatori: Ștefan Lenkisch — la Constanța, Florica Teodoru — la Buziaș-Timiș, Traian Ciurea — la Frumușița-Galați, I. Rodeanu — la Mediaș, Aurel Crăciun — la Alba Iulia, Silvia Constantinescu — la Pitești, Alexandru Bilinschi — la Sighetul Marmăției, Lili Kraus la Unirea-Alba și încă mulți, mulți alții, alături de instructori amatori cu vechi state de serviciu în mișcarea păpușărească de amatori, ca Sultana Salvan — la Bistrița, Nagy Tereza — la Dumbrava-Timiș, Polgar Sarolta — la Baraolt-Covasna, Gabi Nistorică — la

Botofăni, Elena Ilie — la Stejarul-Teleorman, Gabriela Stanatiade — la Biblioteca „Mihail Sadoveanu” din București sau J. Kolm — la spitalul „23 August” din București. Și, într-adevăr, acest entuziasm s-a concretizat în spectacole a căror varietate, expresivitate și putere de convingere au fost impresionanțe.

Pornind de la versuri scrise pentru copii de Marian Sorrescu și de Vasile Versavia, păpușarii de la Casa de cultură din Buziaș-Timiș au realizat un spectacol de miniaturi în care umorul se împletește cu lirismul, iar formele plastice sînt de o deosebită acuratețe. Transparența, puritatea, nu vin în contradicție cu problemele cele mai serioase care li se pun micilor spectatori: cunoașterea realității inconjunctoare, formarea sentimentului față de casa părintească, față de familie, față de oameni, în general.

Mai multe formații păpușărești și-au propus explorarea folclorului, prezentînd străvechi obiceiuri legate de muncă (*Tinjana de pe Mara*, în interpretarea formației de la Clubul cooperăției meșteșugărești din Sighetul Marmăției; *Plugarul și Cununa grîului*, în aceea a formației Căminului cultural din Jibert-Brașov), de evenimente ale vieții omului (*Nunta din bătrîni* — formația Căminului cultural din Bucova, județul Caraș-Severin), de sărbătorile de iarnă (Căminul cultural Marginea-Suceava), precum și povestiri satirice (*Nevasta rea de gură* — păpușarii de la Școala populară de artă din Constanța).

Bune spectacole au inspirat și piesele unor scriitori devotați genului. ca Alecu Popovici (*Spaima lui Matache*, o satiră a superștiților — formația Bibliotecii „Mihail Sadoveanu” din București; și *Verigorii*, despre legătura dintre învățămînt și practică — formația Căminului cultural Stejarul-Teleorman), Viorica Huber-Rogoz (*Porumbița albă*,

pledario pentru munca pașnică — formația Sindicatului Învățămînt din Sighetul Marmăției; și *Cine va păzi clopoței ?*, elogiu al solidarității — formația Casei de cultură din Salonta-Bihor). Al. T. Popescu (*O rază de soare*, delicat pastel pe tema prieteniei — formația Căminului cultural din Frumușița-Galați), Al. Mitru (*Legenda Otul și Mureșul* — formația Clubului U.J.C.M. din Alba Iulia).

Cîteva formații păpușărești au avut curajul de a aborda programe de brigadă artistică, încercare soldată cu rezultate notabile la Căminul cultural din Brădești-Dolj și la tinerii păpușari din Macău-Cluj (în limba maghiară). Un spectacol original nu prezentat și păpușarii din Popricani-Iași, pe un text-creație colectivă, intitulat *Neasemuita aventură a unui băiețel*, și cu o excelentă partitură muzicală.

Dintre formațiile aparținînd naționalităților conlocuitoare, s-au distins cea din Unirea-Alba, cu ingeniosul spectacol *La stema țării*, și cea din Baraolt-Covasna, cu *Cei trei purceluși și lupul* — o mică „moralitate” realizată cu bun-gust.

Nu putem încheia fără a aminti două excepționale recitaluri: al Corneliiei Almășan, de la Școala populară de artă din Cluj-Napoca, intitulat *Metafora*, pe versuri de Lucian Blaga, și al bătrînului păpușar Stăncioni Domnoșio din Bouțari (județul Caraș-Severin) — cred că ultimul păpușar din Europa care mai practică străvechiul procedeu „à la planchette” — cu *Idila*.

Bogăția de forme, modalități și culori încununează o activitate susținută, pusă în primul rînd în slujba copilului. Cu gîndul la cei mai tineri spectatori, sărbătorii pe toate meridianele cu prilejul Anului internațional al copilului, păpușarii amatori au ridicat pe o înaltă treaptă această veche și mereu tînără artă.